

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Œcumenica Cathedræ Apostolicæ Avthoritas

Reding, Augustin

[Ort nicht ermittelt], Anno M.DC.LXXXIX.

§. II. Referuntur argumenta circa quartæ Sessionis Constantiensis Concilij
primum decretum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38717

fuerit acephalo huic Concilio potestas à Christo immediate proveniens, ad procedendum adversus Papam dubium? 2. Vtrum decretum Constantiensis Synodi in quarta Sessione editum de Concilij superioritate supra Papam, sit restrictum ad statum Papae dubij & incerti, ac tempus durantis schismatis?

S. II.

Referuntur argumenta circa quartam Sessionis Constantiensis Concilij primum decretum.

6. Hujus difficultatis status singulariter dependet ex ijs, quæ inter Maymbourgum ex parte Gallicani Conventus Ecclesiastici, & Emanuelem à Schelstrate ex parte sacre Vaticanæ Bibliothecæ, sive ex hujus Manuscriptis fuerunt in certamen deducta. Hic nempe Bibliothecæ Vaticanæ Præfectus anno 1683, ediderat dissertationem, in qua ex indubitata fidei manuscriptis codicibus ostendebat, tantum abesse, quod decreta Constantiensia ab Oecumenica Synodo fuerint edita, & comprobata à Sede Apostolica, ut potius constet, quod decretum primum Sessionis quartæ ex compilatione Basileensium corruptum, ad manus nostras pervenerit sub hoc tenore: *Primo declarat, quod Synodus in Spiritu sancto congregata, legitime Generale Concilium faciens, Ecclesiam militantem representans, potestatem à Christo immediate habet, cui quilibet, cuiuscunque status, vel dignitatis, etiamsi Papalis existat, obedire tenetur in his, quæ pertinent ad extirpationem dicti schismatis, & reformationem Generalem Ecclesiæ Dei in Capite & in membris.* Ipsissimum hoc decretum renovatur in Sess. V. dictæ Synodi, eidemque subijcitur alterum, cujus juxta Basileensium compilationem, tenor præcit. §. 1. n. 5. refertur. De quibus proinde Sessionis quintæ duobus decretis, præcitatus à Schelstrate ostendit, edita fuisse, contra protestantibus Cardinalibus, & Regis Galliæ Oratoribus, omniaque insuper à Concilio nondum Universalis fuisse pronuntiata, quæ proinde ab ipsius Constantiensis Concilij Patribus post trium obedientiarum unionem non sint recepta, & ab ipso etiam Martino V. infirmata.

7. Hanc Vaticanæ Bibliothecæ Præfecti dissertationem oppugnandam suscepit anno 1685. Maymbourgus in suo historico de Romana Ecclesia tractatu à cap. 22. usque ad cap. 26. illum coarguens, quod in ea destruere voluerit, quidquid à Gallicæ Clero de decretis Constantiensibus erat statutum, adjungens deinde, quod acta authentica Concilij Constantiensis, & Basileensis perperam traducat. Hujus igitur inter Maymbourgum & Emanuelem à Schelstrate concertationis argumenta, & responsiones sub formam methodicam aliquantulum reducta, prius audire placeat, ut propositæ difficultatis status ex solidis fundamentis tandem valeat determinari.

* *

* *

ARGUMENTUM

Ex parte Maymbourgi ubi supra oppositum.

Hic igitur Gallicus Author argumentatur in hunc modum. Quamvis gesta & acta authentica, quæ Concilij Constantiensis & Basileensis continentur, omnium manibus terantur, ac plùs, quàm à ducentis sexaginta annis pro verissimis habita sint, nec quisquam toto illo tempore se unquam ijs opponere somniaverit, voluisse tamen Emanuelem à Schelstrate sibi disputare hanc legitimam pacificam possessionem.

Responsio.

AD hanc objectionem responder prænotaminatus Vaticanæ Bibliothecæ Præfectus, rectè animadvertendo, præsentis concertationis statum reduci ad hoc punctum; *An scilicet Constantiensis Concilij decretum Sessione 4. factum, & ex Basileensium compilatione editum, fuerit adulteratum?* Maymbourgus ex rationibus inferius deducendis contendit, non solum Basileenses sincerà fide usos, nihil addidisse, nihilque detraxisse de verbis illius Decreti, sed & genuinam esse lectionem, quæ ex ipsorum compilatione posterorum memoriæ consecrata fuit. Econtrario Emanuel à Schelstrate in tract. de Decretis Constantiensibus dissert. 1. cap. 1. duo in se suscepit, quorum primum est, quod Acta Constantiensia ex Basileensium compilatione primum ad manus nostras pervenerint. Cum enim Basileenses post electionem Felicis V. in locum Eugenij IV. per ipsos assumpti vidissent, auctoritatem suam contemni, & toto orbe Catholico dimini coepisse, eam Actis Constantiensibus restituendam esse crediderunt, & illorum compilationem septem è suis ad id specialiter deputatis mandarunt. Compilatione itaque à Deputatis facta, pauci, qui Basileæ permanerant, illam autoritate suâ reboarunt, & speciali Bullâ eidem partim præfixâ, partim postpositâ præceperunt, compilationi suæ eandem fidem adhibendam esse, ac si ab ipsis Patribus Constantiensibus facta, & eorundem Bullâ authenticâ munita esset: *Statuimus, inquit, ac decernimus, & mandamus, quatenus præfatis decretis, Gestis superius insertis in iudicij & extra ubicunque producta, exhibitaque fuerint, vel ostensa, in omnibus, & per omnia stetent, ac fides plenaria adhibeatur, perinde ac si Bullâ ejusdem Constantiensis Synodi bullata forent, nec ad illorum probationem aliud administrandum quomodolibet requiratur.... Datum Basileæ pridie Nonas Februarij Anno à Nativitate Domini 1442.*

Ita Basileenses in ea parte Bullæ, quæ compilationi Actorum Constantiensium à Deputatis suis factæ subjungitur. Cum autem Actorum istius compilationis exemplar authenticum cum Bullâ plumbeâ in cordula ferici pendente asservatum fuisset in Germania usque ad annum 1490. eo ipso anno Joannes Huober ex Inderdorff, Artium Liberalium Magister, & sacre Theologiæ Baccallareus,

illud propriâ manu descripsit, ejusque copiam cum Originali convenire, testatus est Mathias Strinbach publicus autoritate Apostolicâ Notarius, ut patet ex hoc ejus testimonio: *Concordant Sessiones & Decreta superscripta sacri Generalis Concilij Constantiensis, cum exemplari de pergamento Bullâ plumbeâ sacre Generalis Synodi Basileensis modo, formâ, & Notario, quibus supra, bullato & auscultato, factâ unâ cum præfato Magistro Joanne infrascriptorum Scriptore collatione diligenti per me Mathiam Strinbach Clericum Elstetensis Diocesis, publicum sacri Apostolicæ autoritate Notarium subscriptum, rogatum, & requisitum, in fidem & testimonium omnium & singulorum præmissorum factâ in 123. folijs præsentis in numero computato, quod protestor manu, & signo solito meo propriis.* Extat hoc testimonium in Constantiensis Concilij editione; quæ anno 1500. in Imperiali oppido Hagenovæ ad fidem supradictæ copiarum cum Originali fideliter collatæ typis prodijt.

Atque hæc est omnino prima Actorum Constantiensium editio, quæ ut ex compilatione Basileensium primùm typis descripta apparuit, ita & in sequentibus editionibus servata fuit, ut post diligentem earum collationem cuique constabit. Prima enim editio nullo verbo addito, nullo detracto, anno 1511. operâ Zachariæ Ferrerij Abbatis Vicentini, annis 1524. & 1537. Parisijs curâ Jacobi Merlini Doctoris Sorbonici, uti & anno 1530. Coloniae typis Quenteliani iterum excusa fuit. Petrus Crabbe, qui post hæc Actorum Constantiensium editiones anno 1538. novam Conciliorum collectionem duobus Tomis in folio edidit, eandem planè compilationem Actorum Constantiensium servavit, sed addito ad Decretum primæ Sessionis quartæ verbo *Ad fidem*, quod in præcedentibus editionibus deerat, & adjunctis per modum Appendicis plurimis alijs, quæ in manuscripto Codice Colonienfi invenerat, cum quibus à cæteris Conciliorum Collectoribus Synodi Constantiensis Acta binde typis descripta fuerunt. Hoc tamen diligenter postscriptores observârunt, quod Acta, quæ Petrus Crabbe ex manuscripto Codice Colonienfi in Appendicem retulerat, illi juxta textum suis locis diverso caractere inseruerint. Compilationem enim Actorum Constantiensium à Basileensibus factam semper integram, & intactam servare voluerunt Conciliorum Collectores, qui, licet priorem partem Bullæ Basileensium abstulerint, in hujus tamen veritatis confirmationem posteriorem partem retinuerunt. Videri possunt collectio Conciliorum, quæ anno 1588. Venetijs prodijt apud Nicolinum: Collectio Conciliorum, quæ Romæ anno 1628. typis Rever. Cameræ Apostolicæ quatuor Tomis in folio excusa fuit: Editiones Conciliorum Colonienfes, quas Severinus Binius post Romanam adornavit: Collectio Conciliorum Luparea, quæ triginta septem ingentibus Tomis ex Typographia Regia Parisijs edita fuit: Labbejana demum, quæ quartâ parte auctior publicam lucem aspexit: manifestumque fiet, in his omnibus editionibus posteriorem partem

Bullæ Basileensium, & testimonium Notarij Apostolici supra relatum nunquam omiſſa fuisse, sicque verum esse, quod in dissertatione meâ nuper annotavi, Decreta Constantiensia, prout ad manus nostras pervenerunt, à Basileensibus compilata fuisse.

Alterum proinde, quod dictus Emanuel à Schelstrate probandum suscepit, in eo se tenet, quod in primùm Constantiensis Concilij Sessionis IV. decretum ex primâ per Basileensium superius relata compilationem anno 1500. factâ editione duo irreperint errores, quorum primus consistit in omissione vocis *Ad fidem*, quam adesse debere, ex manuscriptis Constantiensis Concilij codicibus indicaverat ille Vaticanæ Bibliothecæ præfectus. Secundus vero error consistit in additione illorum verborum: *Et ad reformationem Ecclesiæ Dei in Capite, & in membris.* Quæ abesse debere, sic ostenditur.

Tres nempe codices manuscripti, continentes Acta Constantiensis Concilij à Notarijs ipsius conscripta, ex quibus Basileenses decreta compilârunt, non habent illa verba in primo decreto Sessionis quartæ: *Et ad reformationem generalem Ecclesiæ Dei in Capite & in membris.* Codices quatuor manuscripti, continentes Gesta indubitata Constantiensis Synodi, quorum duo circa ipsius Constantiensis Concilij tempus conscripti sunt, licet habeant multò plura, quam hæctenus edita, nullam tamen mentionem faciunt in Decreto Sessionis quartæ *de reformatione Ecclesiæ in Capite & in membris.* Quinimò in uno ex istis Codicibus post hæc Decreti verba: *Ad fidem, & extirpationem dicti schismatis*, notatum erat: *Iste (nimirum articulus) imperfectè fuit factus, ut sequitur, ideo suppletur in Sessione sequenti.* Quibus indicator, clausulam *de reformatione Ecclesiæ in Capite & in membris*, abesse debere à Decreto primæ Sessionis quartæ, ideoque illud Decretum renovatum fuisse in Sessione quinta, in qua solummodò clausula illa adjungenda est, ut statim videbimus. Duo demum Codices, continentes Regestum Actorum Constantiensis Concilij, quorum unus circa tempus ipsius Concilij scriptus, spectavit ad Eminentissimum Cardinalem Sirletum, alius antiquo caractere Italico conscriptus est, licet omnia Acta contineant à prima Sessione usque ad electionem Martini V. nullam tamen mentionem faciunt in Decreto Sessionis quartæ *de reformatione in Capite & in membris.* Cæteros, quos vidi, Codices recentiores præterea, in quibus tamen omnibus prædicta verba desiderantur, ut indubitatum sit, à Basileensibus erroneè Decreto Sessionis quartæ adjuncta, & à Collectoribus Conciliorum errore Basileensium deceptis, typis fuisse edita.

Exceptio Maymbourgi.

Excipit hic Author cap. 23. sue hist. pag. 235. non quidem primùm negando errorem, sed secundum, atque verba illa *de reformatione Ecclesiæ in Capite & in membris* decreto Sessionis quartæ adesse debere, tam pertinaciter

contendendo, ut codices ab illo de Schelstrate citatos pro nihilo ducens, errorem Basileensibus ab ipso tributum, verterit eidem in crimen. Unde, inquit, ipse habet, quod codex manuscriptus, quo pro compilatione Actorum usi sunt Basileenses, non continuerit ista verba. Quare sine certâ causâ accusat illos imposturâ? Nónne quotidie videmus, quod plures manuscripti codices ejusdem operis differant, sic ut reperitur in uno, quod omissum erat in alio, & quod hâc ratione corrigantur.

Responsio.

45. **E** Manuel à Schelstrate cit. cap. 1. pag. 21. reponit, totum hoc posse obijci etiam de voce *Fidei*, cujus tamen omissionem à Maymbourgo tribui potius tabellario, quam Basileensibus. Unde enim hic Author accepit, quod codex manuscriptus Basileensium, ex quo prima editio Actuum Constantiensis Synodi prodijt in Imperiali oppido Hagenovv, habuerit vocem *Fidei*? Quare sine certa scientia accusat tabellarium erroris? An ignorat forsan, quod copiam ex manuscripto ipsorum Basileensium manu Joannis Huober ex Inderdorff sacrae Theologiae Baccalarei extractam, cum suo Originali concordare testatus sit Mathias Strinbach publicus auctoritate Apostolicâ Notarius? Cur sine firmo fundamento Notarij Apostolici fidem non solum in dubium revocat, sed aperte fugilat, eumque, qui pro veritate ex officio testimonium tulit, falsitatis arguit? An ignorat quoque, post decem annos à prima editione Actuum Constantiensis Concilij ex Basileensium compilatione venisse ad manus Zachariae Ferrerij Abbatis Vicentini, quodque ipse in editione Mediolanensi anni 1511. non solum omiserit vocem *Fidei* in primo Decreto Sessionis quartae, sed & illud ipsum in compendium redigens, his verbis retulerit: *Quod Constantiensis Concilium potestatem habet immediatè à Christo, & eidem quicumque, etiam Papalis dignitatis, subijcitur in pertinentibus ad extirpationem schismatis, & reformationem Ecclesiae in Capite & membris.* Hic D. Maymbourg videre poterat, Abbatem Ferrerium non magis in compilatione Basileensium vocem *Fidei* invenisse, quam Mathiam Strinbach publicum auctoritate Apostolicâ Notarium. Nónne legit Merlinum Doctorem Parisiensem, quod eodem modo juxta Basileensium compilationem omiserit vocem *Fidei* in collectione Conciliorum editionis Parisiensis anni 1524. apud Galliotum à Pratis, Colonienfis anni 1530. ex Aedibus Quentelianis, & Parisiensis anni 1535. apud Franciscum Regnavit?

46. Hi autem omnes, cum Acta Constantiensis Concilij juxta Basileensium compilationem ediderint, quid respondebit D. Maymbourg, si ab ipso petatur, undenam habeat, Tabellarium potius, quam ipsos Basileenses vocem *Fidei* in Decreto primo Sessionis quartae omisisse? Nónne fateri debuit, hoc gratis, & sine ullo fundamento ab ipso assertum esse? Numquid negare poteris, me rectius eorum,

qui compilationem Basileensium viderunt, testimonio innixum dicere potuisse, in ea perperam omissam esse vocem *Fidei*, quam in Manuscriptis Constantiensis Concilij codicibus ante tempora Basileensium conscriptis extare constat; proindeque à Petro Crabbe anno 1538, in editione Conciliorum non immeritò adjunctam fuisse?

Sicut autem quoad omissionem vocis *Fidei*, ita quoad clausulam: *De reformatione Ecclesiae in Capite & in membris*, Decreto primo Sessionis quartae à Basileensibus adjunctum errorem irrepsisse, ex ipsidem manuscriptis codicibus Constantiensis Concilij, nisi mea me fallat opinio, ostenderelicuit. Neque percipere potui, quid sibi velit D. Maymbourg, dum mihi varias Codicum lectiones obijcit, ac si negassem, reperiri posse in uno, quod deest in alio: quasi verò ego ipse non ostendissem, in Actis Constantiensis Concilij reperiri vocem *Fidei*, quae omittitur in compilatione Basileensium, & contra in Actis Constantiensibus non reperiri clausulam *De reformatione*, quae in compilatione Basileensium adjuncta. An forte credit, manuscritos codices reperiri posse, in quibus aliquid deest, quod ex alijs suppleri debeat: & reperiri non posse, in quibus aliquid adjunctum fuit, quod omitti debuerat? Ultimum circa clausulam *de reformatione* in compilatione Basileensium contigisse, ex manuscriptis indubitatae fidei codicibus, Acta Concilij Constantiensis continentibus, clarius monstraveram, quam ut negari poterit. Jam enim non modò ostenderam, illa verba in ijs deesse, sed positivè probaveram, ea planè excludi debere.

Replicatio Maymbourgi.

17. **P**ergit hic Author loco proximè citato. Cum varia sint Acta Constantiensis Concilij, omnesque codices manuscripti non eandem Actuum collectionem contineant, petendo ab eodem Vaticanae Bibliothecae Praefecto: *Vnde habeat, quod codex manuscriptus, quo pro compilatione Actuum Constantiensium usi sunt Basileenses, non continuerit illa verba, quae primo decreto quartae Sessionis indebitè adjecta fuisse praetendantur?*

Responsio.

18. **E** Manuel à Schelstrate pag. 24. huic objectioni reponit, hoc evinci ex eo, quod tres codices manuscripti continentes Acta Constantiensis Concilij à Norarijs conscripta, ex quibus Basileenses decreta compilarunt, non habeant illa verba, in illo primo Sessionis quartae decreto ita sonantia: *Et ad reformationem Generalem Ecclesiae Dei in Capite & in membris.* Num enim potuisset clarius quid asseri, ad probandum, undè habeatur verba illa, quibus Basileenses usu sunt, deesse? Basileenses namque usi sunt Actis à quatuor Protonotarijs Constantiensis Synodi collectis, ut in titulo suae compilationis ipsimet fatentur: in Actis autem, quae ab ipsa Constantien-

si Sy-

fi Synodo per Protonotarios ad id deputatos collecta fuerunt, verba illa deesse, ex tribus ejusdem collectionis manuseriptionibus probavi: neque quidquam, ut puto, ad confirmandam rem nostram expressius dici, vel afferri potuit. Ne autem quisquam suspicetur, codices à me supra allatos dubiæ fidei censendos esse, & inter eos reperiri, qui ante tempora Basileensis Concilij scripti fuerunt, contra quos ne unum quidem antiquum codicem manuseriptionum, Acta à quatuor Notariis Constantiensis Concilij scripta continentem, D. Maymbourg attulit, sed nec unquam adferre poterit, in quo Decretum primæ Sessionis quartæ cum clausula De reformatione exhibetur.

Quamvis autem vel sola Acta Notariorum Constantiensium sufficere debuissent, ad Basileensem compilationem erroris convincendam, volui tamen in Dissertatione mea alios manuseriptiones codices adferre: prioribus namque tribus adjuncti quatuor alios indubitæ fidei, Gesta Constantiensia continentem, quorum duos circa tempus ipsius Concilij scriptos fuisse, constat. Citavi insuper duos Codices antiquissimos, Regestum Constantiensis Synodi continentem, quorum unus circa tempus Constantiensis Concilij scriptus, ad Eminentissimum Cardinalem Sirletum spectavit, alter antiquo caractere Italico exaratus est, in quibus eadem verba desunt in Decreto primo Sessionis quartæ. Quod si hi non sufficient, ad jungerem possunt celeberrimum codicem Capranicensem, qui ad usum Cardinalis de Capranica Basileensis Concilij temporibus scriptus videtur, & quo Philippus Labbeus sæpius usus est in Appendice ad Synodum Constantiensis: in hoc enim, ut in reliquis omnibus supra citatis deest clausula: *De reformatione Ecclesie in Capite & membris*. Accedit alius codex planè antiquissimus, qui ex Bibliotheca Eminentissimi quondam Cardinalis Ludovisij in Bibliothecam Eminentissimi Cardinalis Ottoboni migraverat, ejusdemque Romanæ Ecclesie Principis liberalitate in Bibliotheca Vaticana repositus fuit, in quo eadem omnino desiderantur. Demum ommissis alijs, testari possim, quod inter omnes manuseriptiones codices Constantiensis Synodi, quos magno numero me vidisse contigit, nullum reperirim, in quo verba illa habentur, præterquam unum recentiori manu ex Sirleti codice transscriptum, in quo Tabellarius, cum Originale difficili caractere exaratum esset, Acta ex editis codicibus descripsit, & verba illa contra fidem Originalis manuseriptionis Decreto primo Sessionis quartæ adjunxit.

Instantia Maymbourgi.

ii. Auctor iste pag. 236. instat, se reperisse in Gallia codicem manuseriptionem Constantiensis Concilij, qui verba illa, ad reformationem Ecclesie in Capite & in membris, habeat adjecta ad finem decreti Sessionis quartæ. Hoc ipso momento, inquit, quo hæc scribo, in mea com-

moratione apud S. Victorem Parisijs, ubi annuentibus Dominis Canonicis Regularibus hujus Regalis Monasterij, mihi delegi secessum honestum, & professioni ac modo vivendi conformem, præ oculis habeo celebre illud Manuseriptionum famosæ ipsorum Bibliothecæ, ex quo D. Spondanus desumpsit rariora historia sua de Constantiensi Concilio, de quo procul dubio pulcherrimus est magni sui Operis locus. In hoc itaque manuseriptione, quod est antiquissimum eorum, quæ haberi possunt, lego hoc Decretum de verbo ad verbum, sicut est in Actis typis descriptis, & in ultimis editionibus, quæ exactiores sunt, & correctiores. Sed ecce, quod magis urget. Habemus in istis manuseriptionibus sancti Victoris extractam Sessionum, quas, ut celebrabantur, illi, qui pro parte Nationis Gallicæ Concilio aderant, Lutetiam mittebant, ut Decretum hoc Sessionis quartæ afferretur ibi eodem modo, quo illud habemus. D. Schelstrate dicitur, Concilium Basileense, quod pluribus annis post Constantiense habitum fuit, hæc extracta corripuisse? Quid ad ista respondere poterit?

Responsio.

Emanuel à Schelstrate præf. pag. 29. reponit in hæc verba: Quid respondere possim, inquit Maymbourgi, ac si duorum Manuseriptionum suorum testimonia irrefragabilia essent, & posterioris authoritati nihil opponi valeat, cum tamen faciliter ei satisfiat. Si enim verum est, quod observat, quosdam pro Natione Gallicæ Constantiæ exsistentes, Acta Sessionum eo modo Lutetiam misisse, quo in illo codice continentur. Respondedo, à Natione Gallicana præcipitanter conclusum fuisse, ut Decretum cum istis verbis Sessione quartæ publicaretur, & Decretum illud eo modo in ipsa Sessione Cardinali Florentino, ut publice ab eo legeretur, oblatum fuisse. Cardinalem tamen, cum inter legendum ad illa verba: *De reformatione* venisset, substituisse, & ut testatur Panormitanus in tractatu, cui titulus est: *Sententia finalis*, noluisse illa verba legere, tanquam præter communem deliberationem addita: Decretum autem ab ijs, qui pro Natione Gallicana Constantiæ erant, Parisios missum fuisse, prout in Natione sua conclusum erat, & ita facile auctorem codicis S. Victoris Parisijs commorantem decipi potuisse, qui ipsemet conqueritur de inverbo quandoque ordine eorum, quæ de Actis Constantiensis Concilij in Codice suo deicriptæ. Quod ultimum, si D. Maymbourg querat, unde habuerim, id à fidissimo, & oculato teste me accepisse, reponam, & si necesse sit, nomen ejus adducam. Ipse interim codicem suum revidere poterit, ad ejus authoritatem confirmandam pag. 237. ita contra Manuseriptionem à me allatam subjungit: *Ne demum nobis opponendam putet multitudinem suorum Manuseriptionum, numerat enim usque ad novem, dicam ipsi, Parisijs plus quam decem reperiri, quæ consonant huic codici sancti Victoris, qui vel solus pluris valet, quam omnes sui*. Verum fallitur D. Maymbourg, & de re sibi incompetè loquitur: licet enim codicem sancti Victoris merito ceteris Manuseriptionibus Parisijs asseratis, quæ se vidisse

asserit, præferre potuerit, immeritò tamen codicibus manuscriptis à me citatis, quos nunquam vidit, præponi debere contendit, cum vix ullum codicem manuscriptum citaverim, qui non præstet codici sancti Victoris ab ipso allato, nec mihi solùm, sed & alijs notissimo.

23. Cæterùm hæc responderi possunt, supposito, quòd D. Maymbourg verum dicat de clausulâ in codice sancti Victoris adjunctâ, quòd ideo repeto, non quia dubito de ejus fide, ac si nos decipere voluisset, sed quia suspicari licet de non adhibitâ sufficienti diligentia, cujus defectu ipse deceptus fuit, & Sessionem quartam cum quinta confundit. Utenim mentem meam clarè exponam, vix credere possum, verba de reformatione Ecclesiæ in Capite & in membris, reperiri Sessione quartâ in codice sancti Victoris, vel alio quopiam antiquiori ex omnibus ijs, quos Auctor se vidisse, & Parisijs asservari, testatus est. Neque mihi imputare debet D. Maymbourg, quòd ita de scriptis suis sentiam, sed sibi, quando tam asseveranter pro se citat Joannem Gerlonium Universitatis Parisiensis Cancellarium, cujus verba, tanquam oculati testis, putat esse irrefragabilia.

Objectio iterata Maymbourgi.

24. Hic igitur Author ubi *suprà pag. 238.* obiicit, quòd Joannes Gerlonius, Universitatis Parisiensis Cancellarius, de cujus fide dubitare non liceat, & cujus Manuscripta penes se existant, pluribus in locis referat illud primum quartæ Constantiensis Sessionis decretum, prout habetur in Manuscripto sancti Victoris, & Actis editis, retuleritque illud in sermone facto coram toto Concilio pro Viaggio Regis Romanorum, ubi cum integrum recitasset cum hac clausula: *Ad reformationem Ecclesiæ Dei in Capite & in membris*, immediatè dixit ad Patres Concilij, exponens opinionem suam his verbis omninò efficacibus: *Conscribenda propterea mihi videtur in eminentioribus locis, vel insculpenda per omnes Ecclesias saluberrima hæc definitio, lex, vel regula &c.* Rogo nunc D. Schellstrate, ut mihi sincerè dicat, an audeat credere, Cancellarium Parisiensem tam impudentem fuisse, ut recitasset in sermone coram Patribus Concilij Decretum Sessionis quartæ aliter, quàm ipsimet illud fecerant? Ut adjunxisset impudenter hæc verba: *Ad reformationem Ecclesiæ in Capite & in membris*, quæ Concilium ipsum non adjunxerat, & ad ipsos subinde locutus fuisset eo modo, quo jam retuli. Habeo illam pro viro nimis honesto & prudenti, quàm ut unico momento hæc cogitet. Et nullatenus dubito, quin Deo gloriam tribuat, admittendo, quòd, cum Gerlonius coram toto Concilio recitavit hoc Decretum, sicut est in Actis editis, omninò evidens sit, ita à Concilio factum fuisse, neque ullatenus falsificatum esse, cum Concilium alioquin illum impudentem falsificatorem expulisset.

25. Hæc D. Maymbourg, qui jam dicta putat testimonio inniti, cui nihil omninò op-

poni potest: adeò certò namque supponit, Joannem Gerlonium Cancellarium Universitatis Parisiensis citasse Decretum primum Sessionis quartæ, ut ne dubitari quidem ea de re sinat, meque planè victum existimet: prolequitur proinde argumentum, & adjungit alium locum ejusdem Gerlonij ex sermone, quem habuit coram Concilio secundâ Dominicâ post Epiphaniam ad hunc textum Evangelij: *Nuptiæ factæ sunt in Cana Galilææ.* Ubi post alia dicit: *Nunquid non ideo sacra hujus Synodi Constantiensis impugnantur judicia, quæ sic habent, Primò declarata &c.* Et adducit hic integrè Decretum Sessionis quartæ cum hæc clausula: *Ad reformationem Ecclesiæ in Capite & in membris.* Ecce, inquit subinde ad Patres Concilij, *Decretum, quod fecistis.* Post hæc autem D. Schellstrate audebitne adhuc dicere, quòd Basilienses falsificaverunt hoc Decretum, adjungendo illi hæc verba? Citaverat in margine pag. 239. ultra loca allata ex eodem Gerlone tractatum *De potestate Ecclesiastica*, & tractatum, *An, & quomodo liceat appellare.* Et subjungit pag. 245. Et ne D. Schellstrate dicat, hujus Doctoris textum falsificatum esse, adjungitis ei his verbis: *Et ad reformationem Ecclesiæ in Capite & in membris:* declaro ipsi, quòd tractatus *De potestate Ecclesiastica*, ubi magnus ille vir hoc Decretum asserit, collatus sit cum quatuor Manuscriptis, duobus Bibliothecæ sancti Victoris NN. S. & MM. II. uno Collegio Navarræ, & altero Bibliothecæ D. Colbert sub numero 99. Quòd tractatus, *An, & quomodo appellare liceat à Summo Pontifice*, ubi idem Decretum reperitur, omninò consonet duobus Manuscriptis, uni sancti Victoris signato NN. 9. & alteri Bibliothecæ Navarricæ. Quòd sermo pro Viaggio Regis Romanorum fuerit pariter collatus cum Manuscripto S. Victoris signato in antiquis catalogis NN. II. alio Bibliothecæ Navarricæ, & uno Bibliothecæ D. Colbert sub num. 99. Quòd demum id, quòd legitur in serm. super Evangelium *Nuptiæ factæ sunt*, ubi Gerson coram Patribus Concilij recitavit Decretum Sessionis quartæ, reperiat in antiquissimo Manuscripto sancti Victoris signato NN. 19. de verbo ad verbum, sicut editum est. Et hæc mihi sufficere videntur, ut D. Schellstrate cedere cogatur.

Responsio.

Emanuel à Schellstrate præcitati operis sui pag. 26. 25. reponit sequentia. Cum in toto tractatu Maymbourgi nihil invenerim toties repetitum, ac tanto labore cum manuscriptis codicibus collatum, quàm quòd nunc præ manibus habemus ex Joannis Gerlonij locis desumptum, operæpretium judicavi, loca cum tanto verborum apparatu proposita ex Gerlonis operibus adducere, eaque cum verbis anterioribus à D. Maymbourg omisis in medium asserre. Primus itaque Gerlonis locus ex sermone ejus pro Viaggio Regis Romanorum delumptus est, ubi sic loquitur: *Prima lex, sive directio liberans iter nostrum à primo scandalo, quæ*

19. que data est in Sessione publica sexto Aprilis, anni presentis: Concilium Generale potestatem immediate à Deo habet, cui quilibet, cuiuscunque status, vel dignitatis, etiam si Papalis existat, obediens tenetur in his, quæ pertinent ad fidem, & extirpationem schismatis, ac generalem reformationem Ecclesie Dei in Capite & in membris: conscribenda prorsus esse mihi videretur &c. Ex tractatu De potestate Ecclesiastica desumptum est aliud Gersonis testimonium sequens: Confirmant hanc sententiam statuta & practicata in hoc sacro Constantiensi Concilio, præsertim 6. Aprilis anni 1415. in Sessione publica, cuius inter alia sunt hæc decreta duo prima: & primo declarat, quod ipsa in Spiritu sancto legitime congregata &c. Item declarat, quod quicumque, cuiuscunque status, vel dignitatis &c. Eadem omnino duo Decreta retulit sermone habito Dominica secundâ post Epiphaniam, & demum in tractatu; An, & quomodo appellare licet à Summo Pontifice, ubi Gerson agit de determinatione Concilij, quæ multipliciter facta est, & practicata, & specialiter in Sessione publicâ celebrata die 6. Aprilis, anno 1415. quæ sic habet inter cætera: & primo declarat, quod sancta Synodus in Spiritu sancto legitime congregata &c. Item declarat, quod quicumque &c.

17. Hæc sunt loca Ioannis Gersonis à D. Maymbourg allata, quorum priora verba omisit, quod forsitan ea nihil ad rem facere crediderit, cum tamen ex ijs questio nostra decidenda sit. Agimus enim de Decreto Sessionis quartæ, quæ celebrata fuit Anno 1415. die 30. Martij, qui tunc incidebat in Sabbatum sanctum, seu Vigiliam Paschæ, ut fidem faciunt omnia Acta Constantiensis Concilij tam edita, quam inedita, tam in Gallijs, quam in Italia conservata. Gersonius autem locis supra allatis loquitur expressè de Decreto, quod anno 1415. die 6. Aprilis in Sessione publica editum fuit. Dies autem sextus Aprilis non fuit Vigilia Paschæ, sed Sabbatum post Pascha, ut habent Gestæ Constantiensis Concilij: Sessio quoque publica sexti Aprilis non fuit Sessio quarta, sed quinta, de qua sola Ioannes Gersonius loquitur, ut cognosci poterat ex secundo Decreto de auctoritate coactivâ prioris subjuncto. Cum namque Ioannes Gersonius ex eadem Sessione duo Decreta allegaverit, & secundum non nisi Sessione quintâ publicatum fuerit, nimis manifestum erat, Gersonium citasse Decretum Sessionis quintæ, quam ut id ipsum à quopiam ignorari poterit.

22. Iam triumphum canat D. Maymbourg, qui se victorem asseruit, antequam pugnavit, meque cedere oportere credidit, priusquam in arena constitutum aspexit: *Voilà, inquit, ce me semble, de quoy obliger M. Schelstrate à se rendre.* Poteratne cum majori certitudine factum aliquod proponi, cum firmiori de victoria securitate urgeri, cum plurimum verborum apparatu plebi inculcari, quam illud de Decreto Sessionis quartæ ex locis Ioannis Gersonis desumptum? Quid alij de eo iudicaturi sint, nolim conijcere, id unum fateor, me, ubi primò errorem hunc notaveram, satis mirari non potuisse, quomodo factum sit, quod

Author ille scribens de re gravissimâ, tam visibiliter lapsus fuerit, neminemque Parisijs invenerit, qui in conferendis locis Gersonis cum manuscriptis codicibus errorem animadvertent. Cum autem vel ex hoc constet, D. Maymbourg Sessionem quartam cum quintâ confudisse, sibi imputare debet, quod non ita facile ipsi fides habeatur asserenti, clausulam de reformatione in cæteris Manuscriptis S. Victoris ab eo citatis reperiri in Decreto primo Sessionis quartæ. Quinimò, dum fatetur, eo modo reperiri in Manuscriptis S. Victoris, aliisque codicibus, quo à Ioanne Gersono citatur, Decretum autem cum clausula: *De reformatione* ab ipso Gersono citetur tanquam Sessionis quintæ; consequitur profectò ex ipsius Auctoris verbis, etiam in codicibus suis manuscriptis reperiri Sessionem quintâ potius, quam quartâ; quod ipsum testati sunt illi, qui plures ex illis codicibus manuscriptis Parisijs viderunt, eoque Decretum primum Sessionis quartæ sine mentione: *De reformatione* continere, asseverarunt: ut nihil sit, quod me cedere cogat, nihil, quod Manuscripta à me allata defectuosa ostendat; sed plurimum, vnde D. Maymbourg errorem suum hæc legendo agnoscat, & agnoscendo corrigat.

Iterata replicatio Maymbourgij:

Conqueritur iste Author tractatus sui pag. 234. Emanuelem à Schelstrate argumento negativo traduxisse Basileensium fidem.

Responsio:

Præfatus Vaticanæ Bibliothecæ Præfatus 1. dissertat. sua cap. 2. à pag. 40. ita reponit. Quamvis argumentum negativum censendum non sit, quod ex codicibus, manuscripta Acta Constantiensis Synodi continentibus desumpti, cum in illis clausula controversa debuisset reperiri, si Decreto primo Sessionis quartæ à Patribus Constantiensis Synodi adjuncta fuisset. Videamus tamen, an aliud protulerim, ex quo de rei veritate constare poterat.

Notaveram in Dissertatione cap. 1. articulo 1. quod in codice Manuscripto Constantiensis Concilij post hæc Decreti verba: *Ad fidem, & extirpationem dicti schismatis*, adjunctum erat: *Iste (nimirum articulus) imperfectè fuit factus, ut sequitur, ideo suppletur in Sessione sequenti: quibus verbis, ut ibidem notavi, indicatur, clausulam: De reformatione Ecclesie Dei in Capite & membris, abesse debere à Decreto Sessionis quartæ, ideoque illud Decretum renovatum fuisse Sessione quintâ, in qua solummodo clausula adjungerida est.* Et ne D. Maymbourg hujus codicis testimonium in dubium revocet, adjungendum est aliud Authoris celeberrimi, qui tempore Constantiensis Concilij vivebat, & prout Patres Constantiæ Acta publicabant, ea ipsa ad posterorū memoriam litteris mandabat. Hic ergo de Decreto Sessionis IV. ita ad annum 1415. notat: *Penultimâ die Martij, quæ fuit Vigilia Paschæ, fuerunt pronuntiatæ quidam articuli per unum de Cardinalibus nunciis sus-*

fieri

ficienter: quapropter 6. die mensis Aprilis idem articuli per unum alium de Concilio, Rege presente, pronuntiati sunt reformati. Primus hic erat: Synodus in Spiritu sancto congregata, Generale Concilium faciens, Ecclesiam Catholicam militantem representans, potestatem immediate habet à Christo, cui quilibet, cujuscunque status, vel dignitatis, etiam si Papalis existat, tenetur obedire in his, quæ pertinent ad fidem, & extirpationem schismatis, ac reformationem Ecclesie Dei in Capite & in membris. Tertius articulus, dimissis cæteris, fuit de irritatione gratiarum per Joannem Papam factarum per recessum suum à Concilio &c. Qui hoc testimonium posteris reliquit, est Gobelinus Persona Decanus Bilsfeldiensis, & Officialis Paderbornensis, qui testatur circa finem operis, illud à se sub Bonifacio IX. inchoatum, & sub Martino Papa V. anno Pontificatus ejus primo, die primâ mensis Junij anno Domini Nativitatis 1418. Illustrissimo Sigismundo Romanorum, Teutoniarum, & Vngariæ Regnorum in sceptris agente, consummatum fuisse.

32. Hic jam rogo D. Maymbourg, an clarius testimonium desiderare posset pro confirmandis illis, quæ ex Manuscripto codice nostro supra retulimus? Gobelinus, qui Constantiensis Concilij Acta eo ipso tempore, quo statuebantur, habuit, & cum fine Constantiensis Concilij scribendi finem fecit, testatur, penultimâ die Martij, quæ fuit Vigilia Paschæ, quosdam articulos pronuntiatos fuisse per unum de Cardinalibus minus sufficienter; quod ipsum testatur codex Manuscriptus à me citatus, qui eadem Vigiliâ Paschæ, quâ Sessio IV. celebrata fuit, refert de articulo 1. eum imperfectum pronuntiatum fuisse, sine illis nimis verbis: *Et ad reformationem generalem Ecclesie Dei in Capite & in membris.* Addit Gobelinus, quia articuli minus sufficienter pronuntiat fuerant per unum de Cardinalibus in Sessione IV. ideo 6. die Aprilis eisdem per unum alium de Concilio pronuntiatos fuisse reformatos: quod idem codex Manuscriptus à me citatus his verbis affirmat: *Imperfectè fuit factus, ideo suppletur in Sessione sequenti.* An manifestius convenire poterat Manuscriptus codex cum Gobelino? Quid ad hæc respondere poterit D. Maymbourg?

33. Quod si plura consideret, erit, quo abundè ei satisfiat: Concilium enim Basileense, cujus autoritatem tanti facit, refert ex Gestis Constantiensis Concilij, quod ob diversas opiniones de potestate Concilij Generalis in his, quæ ad reformationem Ecclesie, super primâ definitione præscriptis ommissis fuerat articulus de hoc faciens mentionem, & sequens, qui ex primo dependet. Quid clarius? Quid manifestius? Quid in rem nostram expressius scribi, vel afferri potuit? Probavimus ex Manuscripto codice, & Gobelino Personâ, in Decreto 1. Sessionis IV. non reperiri clausulam: *De reformatione.* Gestâ ipsius Constantiensis Synodi testantur, id mirum videri non debere, quia ob varias opiniones de autoritate Concilij circa reformationem Ecclesie Sessione IV. super primâ definitione præscriptis fuerat ommissus articulus de hoc faciens mentionem: adduntque, ob omissum Sessione V. articulum illum, Decretum ex in-

tegro aliâ Sessione pronuntiatum fuisse, quod & omninò dicendum esset, licet ex testimo- nijs à nobis allatis minimè constaret. Cur enim Decretum illud Sessione V. repetitum fuisset, si illi nihil omninò in Sessione IV. defuisset?

Iterata instantia Maymbourgii.

URget hic Author pag. 248. in Manuscripto ipsius Schelstrate legi in Præfatione decreti, sicut in Actis penes se extantibus: Hæc sancta Synodus Constantiensis, legitime congregata pro extirpatione præsentis schismatis, & unione, ac reformatione Ecclesie Dei in Capite & in membris, ad consequendam facilius, securius, uberius, ac liberius unionem, ac reformationem Ecclesie, ordinat, desinit, & declarat, ut sequitur, quod scilicet quilibet, cujuscunque dignitatis sit, etiam Papalis, obedire tenetur Concilio in his, quæ pertinent ad fidem, & extirpationem dicti schismatis. Et quis non videt, pro sensu integro, juxta intentionem & expressâ Concilij verba, non ibi hærendum esse, sed necessariò adjungi debere. Et ad reformationem Ecclesie in Capite & in membris? Et hoc est in codicibus nostris, qui sunt veri, & deest in codicibus suis: quæ ommissio, cum nullo modo sustineri queat, eos defectuosos esse, ostendit.

Responsio.

IDem Schelstrate cit. cap. 2. pag. 46. replicat. Hæc irritò conatu sibi opponi. Si enim verum esset, quod Maymbourgus ex illa præfatione deducit, sequeretur, à Decreto 1. Sessionis IV. abesse debere vocem *Fidei*, utpote de qua in Præfatione per ipsum allatâ nulla mentio facta est. Cum autem ex voce *Fidei*, quæ in Decreto adest, & in Præfatione non extat, omninò lequatur, Decretum Præfationi in omnibus correspondere non debere; videat, quæso, cui fundamento argumenta sua innitantur, & quàm debili ratione concludat, codices meos defectuosos esse. Non solum à manuscriptis codicibus verba: *De reformatione* abesse, sed & abesse debere, ijs testimonijs comprobavi, quæ nemo prudens contempserit. Et quamvis sequatur, quod 1. Decretum Sessionis IV. non fuerit integrè pronuntiatum, id nihil obstabit, cum id factum esse, testentur Gestâ ipsius Concilij, & confirmet Gobelinus. Unde constat, quod omnes manuscripti codices, qui articulum *De reformatione* adjunctum habent, defectuosi sint, illique veri, ac genuini, qui nullam ejus articuli mentionem faciunt.

Et hæc sufficienter de corruptione 1. Decreti Sessionis IV. prout ex compilatione Basileensium ad manus nostras pervenit, quod emendatione indigere, nimis clarum, & manifestum est, quàm ut in dubium revocari possit. Quod enim D. Maymbourg adjicit de Concilio Basileensi, & ejus Præsede Juliano Cardinali, ac si Decretum 1. Sessionis IV. Constantiensis citassent cum clausula: *De reformatione Ecclesie Dei in Capite & in membris*, eodem vitio laborat, quo cæterâ loca superius examinâ-

ta: citant enim Basileenses, eorumque Præses Julianus Cardinalis Decretum primum non Sessionis IV. sed V. quas, cum Author noster confuderit, mirum videri non debet, quod manuscriptos codices nobis objecerit: mirum tamen videbitur, si, postquam eos cum editis contulerit, & quandam Sessionem IV. habita sit, diligenter notaverit, eos obijcere perrexit: tunc enim non solum codices suos errasse, sed (quod longè ab ipsius mente alienum puto) eum quoque errare velle, & ex prædictis constabit, & ex codicibus Gallicis, quorum auctoritatem infringere non audebit, confirmari poterit.

37. Neque enim desunt manuscripti codices Gallici, in quibus Decretum primum Sessionis IV. sine clausula: *De reformatione*, exhibetur: præterquam enim, quod plures ex illis, quos ipse D. Maymbourg vidit, clausulam illam non continere, sciam, notum est, Parisijs asservari Manuscripta Authoris gravissimi, qui tum vivebat, cum Synodus Constantiæ celebrabatur, in quibus Decreta ex speciali Galliæ Legatorum relatione exhibentur, & sine mentione istius clausulæ posteriorum memoriæ consecrantur. Cum enim Auctor Decretum illud descripsisset, aliaque ad annum 1415. spectantia attulisset, subiungit: *Redeo ad Concilium Generale Constantiæ celebratum pro pace & unione Ecclesiæ, ut indicem res notatu digniores hujus anni, de quibus cum certitudine instructus fui per hujus Corona Legatos.* Ita Author in opere manuscripto, quod ante aliquot annos ex Bibliotheca Thuana Parisijs prodijt, & non semel, sed centies à D. Maymbourg in scriptis suis citatum fuit: adeoque, si dubium aliquod ex codicibus à me deductis hucusque habuerit, ex Manuscriptis, & editis codicibus Gallicis dubium suum auferre poterit, quinimò, nisi Legatorum Galliæ, qui Concilio Constantiensi adfuerunt, testimonium in dubium revocare velit, auferre debebit.

38. Ex quibus jam facile est, respondere ad exprobrationem illam, quæ in præsentis argumenti initio à Maymbourgo fuit opposita; quasi Emanuel à Schelstrate Acta Concilij Constantiensis & Basileensis, quæ plusquam à ducentis sexaginta annis pro verissimis habita sunt, inculpando de sui depravatione, atque adulatione, perperam niteretur in controversiam trahere eorundem legitimam & pacificam possessionem trium ferè sæculorum auctoritate firmatam.

39. Ad hanc, inquam, exprobrationem parata est responsio ab eodem Schelstrate sui de scriptis Constantiensibus tractatus pag. 8. reposita, quod nempe Acta & gesta Conitantiensis Synodi, quæ ex manuscriptis indubitata fidei codicibus adduxisset, veritatem contineant, quæ, Tertulliano lib. de præscript. teste, sempiterna quadam res est, cui nemo præscribere potest, non spatium temporum, non patrocina personarum, non privilegia nationum ei præjudicare possunt. Imò Acta, ex quibus Basileenses suam collectionem compilarant, nullibi repugnant cum ijs, quæ Schelstrate ex manuscriptis codicibus attulit, licet confirmant potius, quod errores

in Acta, prout ex compilatione Basileensium posteritati tradita sunt, irrepserint: sicque cum S. Augustino enarrat. in Psal. 61. dicere licet, quod veritas quidem latere poterit, vinci non poterit. Quare juxta aliam Tertulliani regulam de præscript. dici oportet, in hoc etiam rei statu, id esse verum, quod est prius traditum, id verò extraneum & falsum esse, quod est posterius immixtum.

40. Quà de causâ illud primum Sessionis quartæ Constantiense decretum sub hac verborum formula accipiendum est. *Primo declarat, quod ipsa Synodus in Spiritu sancto congregata legitime, Generale Concilium faciens, Ecclesiam militantem representans, potestatem à Christo immediatè habet, cui quilibet, cuiuscunque status, vel dignitatis, etiamsi Papalis existat, obedire tenetur in his, quæ pertinent ad fidem, & extirpationem dicti schismatis.* In quo aded decreto expendendo, discussione singulari dignum occurrit; *Quomodo Synodus illa, cum non fuerit convocata per aliquem certum Papam, dici poterit in Spiritu sancto congregata legitime? Quomodo iterum esset Generale Concilium, Ecclesiam militantem representans? Quomodo asseverare poterit, sibi esse potestatem immediatè à Christo? Quomodo quilibet, etiamsi Papalis existeret potestatis, in his, quæ ad fidem & extirpationem schismatis pertinent, ipsi obedire teneretur? Quæ universa tum in proxima conclusione, tum in subsequentibus S. S. discutiemus.*

CONCLUSIO.

41. Constantiensis Synodus in statu *acephali* licet Concilij adhuc constituta, habebat potestatem *immediatam* à Christo. ad statuendum, quæ ad fidem ac extirpationem schismatis pertinebant.

Explicatur. Hæc equidem conclusio non caret difficultate propter ea, quæ in antecedentibus dixeramus de statu *acephali* Concilij, quod nempe tota ejus autoritas consistat ex jurisdictionibus Episcopalibus pro publico Ecclesiæ Bono in unum collatis, ex *intrinsicâ* tamen ratione suâ *transcendentali* coordinatis ad universale Bonum, adeoque pacem, ac tranquillitatem Ecclesiæ. Quandoquidem igitur jurisdictio Episcopalis *formalis*, & *actualis* *immediatè* derivetur ex Papalis potestatis plenitudine, Episcopos in Pastoralis sollicitudinis partem vocantis. Quomodo jam verificari potest, Concilij Constantiensis adhuc *acephali* potestatem in his, quæ ad fidem, ac extirpationem schismatis pertinebant, fuisse *immediatè* à Christo?

42. Difficultatem augere videtur, quod Author *Regalis Sacerdotij* cit. lib. 2. §. 9. post medium n. 2. disserit: *Si, inquit, objiciatur, Concilium Papæ oppositum, adhuc pollere auctoritate quasi Papali sibi à Christo immediatè collatâ, sicq; aded non esse corpus truncum, seu acephalum, cum habeat plenam, integrâq; potestatem.* Responderi debere; hæc utique dici, repetiq; sed nunquam probari, nec unquam fore probanda; quippe cum nec unus quidem sacra Scripturæ apex adferri possit, quod

quod hanc plenitudinem potestatis acceperit Concilium acephalicè sumptum; veluti patet ex sanctis Ecclesie Doctoribus, & ex Concilijs, ipsam quoque Constantiensi Synodo Sess. 8. ubi apicem potestatis à Christo in Papam, non in Concilium immediatè collatum legi: Petro namque, ejusque Successori, non Concilio dictum esse: *Tibi dabo claves Regni caelorum: super te aedificabo Ecclesiam meam: confirma fratres tuos: si amas me, pasce oves meas.* Quandoquidem igitur Jura nolint, Principis delegatam fidem haberi, nisi sua delegationis tabulas ostendat; cum delegatio sit Facti. Cap. Cum in Jure. 31. ff. De offic. Deleg. Idcirco nobis credendum non esse, quod Concilio sit plena in Ecclesiam potestas à Christo delegata, nisi tabulas & chirographum Principis, verbum sacrae Scripturae exhibeat: & ideo nullum Concilium, sedente legitimo Papa, hanc potestatem sibi usurpasset.

PROBATIO I.

In qua ostenditur, quomodo potestas Concilij Constantiensis in statu Papae dubij fuerit immediatè à Christo.

43. Indubitatum namque est, potestatem Episcopalis characteris esse immediatè à Christo, in eoque radicatum esse jurisdictionem Pastoralem, nuncupari solitam radicalem in Corpus Christi mysticum, nempe Ecclesiam, ejusque fideles potestatem Spiritualem, seu Ecclesiasticam: ad quam Paulus Apostolus *1 Cor. 20.* volebat, intentos esse universos Ecclesiae Praefules, dicendo: *Attendite vobis, & universo gregi, in quo vos Spiritus sanctus posuit Episcopos regere Ecclesiam Dei.* In quantum ergo character Episcopalis immediatè à Christo, seu principali causa collatus, intrinsecum, ac essentialem habet ordinem ad Corpus Christi mysticum, in tantum Spiritus sanctus in vi ipsius Episcopalis characteris posuit Episcopos regere Ecclesiam Dei: quemadmodum etiam vi characteris Sacerdotalis, quae protenti super Corpus Christi mysticum, ut sic importat fori poenitentialis propriam potestatem absolvendi à peccatis. At verò haec ipsa Sacerdotalis à peccatis absolvendi potestas, in ordine ad peccata mortalia, ut fortiri valeat suum effectum, indiget quidem actuali, seu formali per Episcopum seu Papam concedendâ jurisdictione, & tamen absque hujus delegatione, seu collatione specificâ pro casu necessitatis prodire potest in effectum validae absolutionis moribundo impendendae. Sic proinde Pastoralis in characterè Episcopali radicata potestas, ex intrinsecâ naturâ suâ eatenus respicit Corpus Christi mysticum, Sanguine Christi redemptam Ecclesiam, ut in ordine ad actuale sui exercitium secundum viam ordinariam indigeat aliquâ sui morali actuazione, per jurisdictionem formalem & proximam à Papa derivabilem faciendâ. Nihilominus vi ejusdem characteris Episcopalis ex naturâ suâ intrinsecâ respicientis Corpus Christi mysticum, sicque ex substantiali suâ habitudine ordinati ad Universalis Ecclesiae Bonum publicum, in casu extraordinariae necessitatis, quae maximè urget, dum nullum noscitur Ecclesiae sanctae Caput Occu-

menicum, pro tunc resultat obligatio providendi publico Ecclesiae Bono, estque adeo vi ejusdem characteris Episcopalis, & in hoc radicata gubernativa erga Christi Ecclesiam potestatis libera & expedita Episcoporum, ut sic à Spiritu sancto pro Ecclesiastico regimine ordinatorum facultas, ad prospiciendum fidelibus, Ecclesiaeque sanctae in ijs, quae fidem, ac extirpationem schismatis, atque Capitis certi provisionem concernunt. Quia proinde generalis quaedam Episcoporum illo Christi characterè insignitorum, & in hujus à Spiritu sancto ad Ecclesiae sanctae regimen ordinatorum congregatio praesentabatur in Synodo Constantensi, ad schismatis, fideique errorum extirpationem coadunata, rectè dicitur fuisse congregata legitime in Spiritu sancto, à quo scilicet omnes illi Episcopi ad Ecclesiae regimen, ejusque Bonum publicum erant ordinati, eratque proinde Synodi istius potestas immediatè à Christo, utpote coalescens ex Episcoporum ibi aggregatorum pro publico Ecclesiae sanctae Bono, nempe haereseum ac schismatis extirpatione in unum collatis à Christo eadem causâ primariâ, unâ & Spiritu sancto immediatè promanantibus characteribus.

PROBATIO II.

In qua ostenditur, quanta ex vi characteris Episcopalis à Christo immediatè competat potestas ad publicum Ecclesiae regimen, & hujus Bonum universale, pro casu Papae certi ac indubitati, suo tamen Pastoralis munere debite non fungentis.

44. EO ipso, quod Episcopi vi characteris à Christo immediatè acceperint, sint à Spiritu sancto positi ad regendam Ecclesiam, ideoque pro casu necessitatis urgeant ipsos stricta & gravis obligatio ad providendum publico Ecclesiae Bono, in gravissimum discrimen conjici solito ex haereticis praecipue, dum Papa vel in his refellendis, seu perveris tranquillitatis publicae turbatoribus coercendis, esset negligens, vel pravis suis exemplis alios facile traheret in perniciem tum animarum, tum cuiusvis generis pravaram machinationum. Idcirco pro eo etiam Ecclesiae statu, quo certus ac indubitatus noscitur Papa, urgente praesinuata, vel simili Ecclesiae necessitate, obstruuntur Episcopi tam sigillatim, quam collectim ad quavis remedia non equidem coactiva, utpote sphaeram inferioris auctoritatis excedentia, sed directiva ad excitandum Papae officium, instando etiam, ubi opus fuerit, pro Concilij Oecumenici à Papa indicendi convocatione, aliaque opportunè praestando, quae conducere videri possint ad Ecclesiae mala averterenda, ejusque pacem & unitatem servandam, seu restituendam.

